

Võru maakonnas Rõuge vallas Haanja külas Riigimetsa Majandamise Keskuse (katastritunnused 18101:001:0078; 18101:001:0079; 18101:001:0190) kvartali QB273 eraldistel 5 ja 7, kvartali QB281 eraldistel 19 ja 21, kvartali QB282 eraldistel 9 ja 10 ning kvartali QB291 eraldistel 1, 4 ja 5 sanitaarraiate keskkonnamõju hindamise algatamata jätmine

1. OTSUSTUS

Lähtudes Riigimetsa Majandamise Keskuse (edaspidi *RMK*) volitatud esindaja Rein Kivioja 09.12.2024 esitatud metsateatistest, võttes aluseks keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (KeHJS) § 3 lõike 1 punkt 2, § 6 lõike 2 punkt 22 ja lõige 4, § 9 lõige 1, § 11 lõiked 2 ja 8¹, metsaseaduse § 41 lõige 8¹ ning Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu“ § 1 lõige 1 ja § 15 punkt 8 ning keskkonnaministri 16.08.2017 määruse nr 31 „Eelhindangu sisu täpsustatud nõuded“ **otsustab Keskkonnaamet:**

1.1. Jätta algatamata riigimetsa kvartali QB273 eraldistel 5 ja 7, kvartali QB281 eraldistel 19 ja 21, kvartali QB282 eraldistel 9 ja 10 ning kvartali QB291 eraldistel 1, 4 ja 5 sanitaarraiate keskkonnamõju hindamine (KMH).

1.2. Kavandatud raiete registreerimisel arvestada järgmiste keskkonnameetmetega:

1.2.1. Laanepüü, laaneräni ja värbkaku pesitsusaegset häirimist on võimalik vältida, kui kavandatud sanitaarraied (sh kokkuvedu) laanepüü, laanerähni ja värbkaku elupaikades teostatakse väljaspool pesitsusperioode, mis kestavad vastavalt: laanepüül 1. aprillist kuni 30. juunini, laanerähnil 1. aprillist 15 juulini ja värbkakul 1. märtsist 30. juunini.

1.3. Keskkonnauuringud ei ole vajalikud.

Keskkonnaamet teavitab KMH algatamata jätmise otsusest 14 päeva jooksul väljaandes Ametlikud Teadaanded.

2. ASJAOLUD JA ÕIGUSLIKUD ALUSED

2.1. RMK volitatud esindaja Rein Kivioja esitas 09.12.2024 Keskkonnaametile metsateatised, millega kavandab RMK kvartali QB273 eraldistel 5 (pindalal 1,43 ha, raiemaht 15 tm) ja 7 (pindalal 0,94 ha, raiemaht 5 tm), kvartali QB281 eraldistel 19 (pindalal 0,63 ha, raiemaht 48 tm) ja 21 (pindalal 1,0 ha, raiemaht 15 tm), kvartali QB282 eraldistel 9 (pindalal 3,42 ha, raiemaht 9 tm) ja 10 (pindalal 0,71 ha, raiemaht 41 tm) ning kvartali QB291 eraldistel 1 (pindalal 5,16 ha, raiemaht 12 tm), 4 (pindalal 3,25 ha, raiemaht 55 tm) ja 5 (pindalal 0,29 ha, raiemaht 10 tm) sanitaarraiet. Sanitaarraie käigus raiutakse ainult Haanja puhke- ja spordikeskuse suusa- ja terviseradade äärest ohtlikke, kuivanud ja suusaradadele kukkuda/murduda võivaid puid. Raiesse minevad puud on ette märgitud.

Metsateatiseid on kantud metsaressursi arvestuse riiklikusse registrisse vastavalt numbrite 50001086395, 50001086394, 50001086396, 50001086397, 50001086389, 50001086391, 50001086400, 50001086399 ja 50001086398 all.

Eesti looduse infosüsteemi EELIS (edaspidi *EELIS*) andmetel asuvad kavandatavad raiealad kvartali QB273 eraldistel 5 ja 7, kvartali QB281 eraldistel 19 ja 21, kvartali QB282 eraldistel 9 ja 10 ning kvartali QB291 eraldisel 5 täielikult Haanja looduslal, Haanja linnualal ning Haanja looduspargi Tavaala piiranguvööndis. Kvartali QB291 eraldistel 1 ja 4 kavandatavad raiealad asuvad täielikult Haanja looduslal ja Haanja linnualal ning osaliselt Haanja looduspargi Tavaala piiranguvööndis ja osaliselt Haanja looduspargi Tuhkrijärve sihtkaitsevööndis.

2.2. Keskkonnaamet annab KMH eelhinnangu selle kohta, kas kavandatavad tegevused on olulise keskkonnamõjuga või mitte ning otsustab KMH algatamise või algatamata jätmise üle (KeHJS § 3 lõike 1 punkt 2, § 6 lõike 2 punkt 22, § 6¹ lõige 3, § 7 punkt 4, § 9 lõige 1, § 11 lõiked 2 ja 4, metsaseaduse § 41 lõige 8¹ ning Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhinnang, täpsustatud loetelu“ § 1 lõige 1 ja § 15 punkt 8). KMH vajalikkuse üle otsustamisel lähtutakse KMH eelhinnangust ja asjaomase asutuse seisukohast (KeHJS § 6 lõige 2 punkt 22, § 11 lõige 2³). Eelhinnang lisatakse KMH algatamise või algatamata jätmise otsusele (KeHJS § 6 lõige 2 punkt 22, § 11 lõige 4). Keskkonnaamet lähtus otsuse tegemisel KeHJS § 11 lõikes 2 sätestatud tähtsusest.

3. EELHINNANG

Keskkonnaamet annab KMH eelhinnangu arendaja esitatud ja muu asjakohase teabe alusel ning lähtudes kavandatavast tegevusest, selle asukohast ning eeldatavast keskkonnamõjust (KeHJS § 6¹ lõige 3). Eelhinnangu sisu täpsustatud nõuded on KeHJS § 6¹ lg 5 alusel kehtestatud keskkonnaministri 16.08.2017 määrusega nr 31 „Eelhinnangu sisu täpsustatud nõuded“.

3.1. Kavandatav tegevus

3.1.1. Tegevuse iseloom ja maht

RMK kvartali QB273 eraldistel 5 (pindalal 1,43 ha, raiemaht 15 tm) ja 7 (pindalal 0,94 ha, raiemaht 5 tm), kvartali QB281 eraldistel 19 (pindalal 0,63 ha, raiemaht 48 tm) ja 21 (pindalal 1,0 ha, raiemaht 15 tm), kvartali QB282 eraldistel 9 (pindalal 3,42 ha, raiemaht 9 tm) ja 10 (pindalal 0,71 ha, raiemaht 41 tm) ning kvartali QB291 eraldistel 1 (pindalal 5,16 ha, raiemaht 12 tm), 4 (pindalal 3,25 ha, raiemaht 55 tm) ja 5 (pindalal 0,29 ha, raiemaht 10 tm) kavandatakse sanitaarraiet, kokku 16,83 ha suurusel alal, kavandatud raiemaht kokku on 210 tm.

Sanitaarraiate eesmärgiks on Haanja puhke- ja spordikeskuse suusaradade kasutajate ohutuse tagamine. Sanitaarraie korral raiutakse radade äärest murdunud, kuivanud ja raja peale kaldus olevaid ohtlike puid, mis kujutavad ohtu raja kasutajatele. Raiesse minevad puud on ette märgitud (selliseid puid on kokku ca 120 tk), mis raie järgselt eemaldatakse metsast esimesel võimalusel, pinnast minimaalselt kahjustades, võimalusel külmunud pinnasega. Kuna tegemist on aktiivselt kasutatava alaga, tuleb raiutavate puude tüved ja oksad metsast välja viia ning tööala korrastada.

3.1.2. Tegevuse seos asjakohaste strateegiliste planeerimisdokumentidega ning lähipiirkonna praeguste ja planeeritavate tegevustega.

Riigimetsa kvartali QB273 eraldised 5 ja 7, kvartali QB281 eraldised 19 ja 21, kvartali QB282 eraldised 9 ja 10 ning kvartali QB291 eraldised 1, 4 ja 5 asuvad Võru maakonnas, Rõuge vallas Haanja külas. Kavandatud raied jäävad aladele, kus kehtib 2011. aastal kehtestatud Rõuge valla (üldplaneeringu kehtestamise ajal asus kinnistu Haanja vallas) üldplaneering¹, millega aladele raiepiiranguid ei ole sätestatud.

3.1.3. Ressursside, sealhulgas loodusvarade, nagu maa, muld, pinnas, maavara, vesi ja looduslik mitmekesisus, näiteks loomastik ja taimestik, kasutamine

Kavandatava tegevuse eesmärk on suusaradade kasutajate ohutuse tagamine. Kavandatud sanitaarraiete käigus taastumatuid loodusressursse kasutusse ei võeta. Metsatöodel metsakaitse (veerežiim, ökosüsteem, pinnas) tagamine on reguleeritud metsa majandamise eeskirja² §-s 19 sätestatuga.

3.1.4. Tegevuse energiakasutus

Energiakasutus raietöodel on masinate kütuse tarbimine.

3.1.5. Tegevusega kaasnevad tegurid, nagu heide vette, pinnasesse ja õhku ning müra, vibratsioon, valgus, soojus, kiirgus ja lõhn

Nõuetele vastava tehnika kasutamisel ei kaasne raietöodel saasteainete heidet pinnasesse, vette või välisõhku. Valguse, kiirguse ja lõhnareostust tegevusega teadaolevalt ei kaasne, samuti ei põhjusta tööde läbiviimine norme ületavat vibratsiooni või müra.

3.1.6. Tekkivad jäätmed ning nende käitlemine

Raie töödega ei kaasne jäätmete teket. Metsamajandusjääke ehk raidmeid ei käsitleta jäätmetena.

3.1.7. Tegevusega kaasnevate avariilukordade esinemise võimalikkus, sealhulgas heite suurus

Raie töödel on keskkonnamõju põhjustavate avariide esinemine ebatõenäoline, raie töid teostatakse tehnilistele nõuetele vastavate masinatega.

3.1.8. Tegevuse seisukoht asjakohaste suurõnnetuste või katastroofide ohust, sealhulgas kliimamuutustest põhjustatud suurõnnetuste või katastroofide ohust teaduslike andmete alusel

Raie töödega ei kaasne suurõnnetuste või katastroofide tekke ohtu.

3.2. Kavandatava tegevuse asukoht ja mõjutatav keskkond

3.2.1. Olemasolevad ja planeeritavad maakasutused ning seal toimuvad või planeeritavad tegevused

RMK katastriüksuste 18101:001:0078 ja 18101:001:0190 sihtotstarve on 100% maatulundusmaa ja RMK katastriüksuse 18101:001:0079 sihtotstarve on 70% kaitsealune maa ja 30% maatulundusmaa, katastriüksused asuvad hajaasustuspäikonnas. Kavandatud

¹ <https://rouge.kovtp.ee/kehtivad-uldplaneeringud>

² Keskkonnaministri 27.12.2006 määrus nr 88 „Metsa majandamise eeskiri”.

sanitaarraiate mõjualas (30m³) ei ole registreeritud teisi kehtivaid metsateatise. Raietega maakasutust ei muudeta, metsamaa kõlvikud säilivad ja alad jäävad jätkuvalt kasutusse metsamaana.

3.2.2. Alal esinevad loodusvarad, sealhulgas maa, muld, pinnas, maavara, vesi ja looduslik mitmekesisus, nende kättesaadavus, kvaliteet ja taastumisvõime

Raiealadel ei esine taastumatuid loodusvarasid.

Kvartali QB273 eraldised 5 ja 7, kvartali QB281 eraldised 19 ja 21, kvartali QB282 eraldis 10 ning kvartali QB291 eraldis 4 asuvad jänesekapsa kasvukohatüübis, antud eraldistel kasvavad kuuse enamusega puistud. Kvartali QB291 eraldis 1 asub jänesekapsa-mustika kasvukohatüübis, antud eraldisel kasvab kuuse enamusega puistu. Kvartali QB291 eraldis 5 asub jänesekapsa kasvukohatüübis, antud eraldisel kasvab kase enamusega puistu.

3.2.3. Keskkonna vastupanuvõime, mille hindamisel lähtutakse märgalade, jõeäärsete alade, jõesuudmete, randade ja kallaste, merekeskkonna, pinnavormide, maastike, metsade, Natura 2000 võrgustiku alade, kaitstavate loodusobjektide, alade, kus õigusaktidega kehtestatud nõudeid on ületatud või võidakse ületada, tiheasutusega alade ning kultuuri- või arheoloogilise väärtusega alade vastupanuvõimest

Kavandatud raietest otseselt mõjutatud piirkond on ala, kus kavandatavad raied läbi viiakse. Raielankidega piirnevatel aladel võib esineda ajutisi häiringuid, mis ei mõjuta keskkonna vastupanuvõimet. Raie kavandatakse metsamaastikus, aladel ei ole erilist tähelepanu vajavaid pinnavorme.

Ettemärgitud ohtlikud puud, mis kavandavate sanitaarraiate käigus raiutakse, asuvad EELIS-e andmetel osaliselt loodusdirektiivi metsaelupaigatüüpides vanad loodusemetsad (9010*) ja rohunditerikkad kuusikud (9050), mis moodustab projekteeritava metsaelupaikade sihtkaitsevööndi. Lisaks asuvad antud ohtlikud puud vääriselupaikades (VEPE01728, VEP209902, VEP209906, VEPE01732, VEP209905).

Eraldised, kus ohtlike puid raiutakse jäävad osaliselt II kategooria kaitsealuse linnuliigi laanerähni ja III kategooria kaitsealuste linnuliikide laanepüü ja värbkaku piiritletud elupaika.

Eraldistel, kus ohtlike ettemärgitud puid raiutakse, kattuvad raiealaga või jäävad raieala mõjualadesse järgmiste kaitsealuste liikide piiritletud elupaigad:

III kategooria kaitsealused taimeliigid tähk-rapuntsel, sulgjas õhik, harilik ungrukold, roomav öövilge, Helleri ebatähtlehik.

Laanepüü ja värbkakk on Haanja linnuala ja Haanja looduspargi kaitse-eesmärgiks ning laanerähn on Haanja looduspargi kaitse-eesmärgiks.

Kavandatavad raiealad kvartali QB273 eraldistel 5 ja 7, kvartali QB281 eraldistel 19 ja 21, kvartali QB282 eraldistel 9 ja 10 ning kvartali QB291 eraldisel 5 täielikult Haanja looduslal, Haanja linnualal ning Haanja looduspargi Tavaala piiranguvööndis. Kvartali QB291 eraldistel 1 ja 4 kavandatavad raiealad asuvad täielikult Haanja looduslal ja Haanja linnualal ning osaliselt Haanja looduspargi Tavaala piiranguvööndis ja osaliselt Haanja looduspargi Tuhkijärve sihtkaitsevööndis.

³ Runnel, K. 2021. RMK rakendusuuring „Kaitstavate metsafragmentide eesmärgipärasuse suurendamine“

Haanja looduspargi kaitse-eesmärgid on loetletud Haanja looduspargi kaitse eeskirjas⁴. Tingimused metsa majandamisele piiranguvööndis on sätestatud Haanja looduspargi kaitse-eeskirja §-s 15.

Haanja looduspark hõlmab täielikult Natura 2000 võrgustikku kuuluvad Haanja linnu- ja loodusalasid.

Kultuuriväärtusi raialadel ei leidu.

Kavandatavate tegevuste maa-ala piires puuduvad teadaolevalt sellised alad, kus õigusaktidega kehtestatud nõudeid on ületatud või võidakse ületada.

3.2.4. Inimese tervis ja heaolu ning elanikkond

Tervisemõjud saavad tekkida lähtuvalt mõjuallikast järgmistes valdkondades: müra, vibratsiooni ja välisõhu saastega kaasnevad tervisemõjud, joogivee kvaliteet ja kättesaadavus. Metsakasutusõiguse kitsendused, mis on seatud avalik-õigusliku isiku omandis olevas metsas ja piiramata või tähistamata erametsa kasutamiseks, on sätestatud metsaseaduse §-s 35. Kavandatud raietöödega selliseid mõjusid ei kaasne.

3.3. Hinnang keskkonnamõju olulisusele (mõju suurus, ulatus ja tõenäoliselt mõjutatava elanikkonna suurus, mõju avaldumise tõenäosus ja aeg, mõju tugevus, laad, kestus, sagedus, pöördumus ja piiriülesus)

Alljärgnevalt on toodud kavandatavate raiete keskkonnamõju olulisuse hinnang koos põhjenduste ja selgitustega.

Kavandatud raiete mõju keskkonnaelementidele:

Vesi- raialadel ega mõjualades ei asu veekogusid, seega veekogusid ei mõjutata. Raiete mõju veerežiimile ei ole oluline.

Välisõhk ja kliima- kavandatavatel raietel ei ole olulist mõju välisõhule ja kliimale, üksik raie eraldi ei takista kliimaeesmärkide saavutamist.

Maastik ja looduslik mitmekesisus- Raied ei mõjuta maastikuilmet ega looduslikku mitmekesisust.

Elanikkonnale, inimese tervisele, heaolule ja varale, kultuuripärandile ja kaitstavatele loodusobjektidele ning nende omavahelistele seostele- Raialadel ei ole neid elemente ja kavandatud raied neid ei mõjuta. Sanitaarraie käigus raiutakse ainult Haanja puhke- ja spordikeskuse suusa- ja terviseradade äärest ohtlikke, kuivanud ja suusaradadele kukkuda/murduda võivaid puid, raietööde tegemisel ei suurene, ümbruskonna liikluskooormus. Raietööde mõju on lokaalne, elanikkonda ei mõjuta.

Raiete teostamisel avalduvad võimalikud mõjud eelkõige tööde tegemise ajal. Kavandatud raied on ühekordse lühiajalise mõjuga tegevused, kestusega umbes üks kuu. Kavandatavate tegevustega ei kaasne piiriülest mõju.

3.3.1. Mõju Natura 2000 võrgustiku alale

3.3.1.1 Natura 2000 ala kaitse-eesmärgid ja nende kirjeldused

⁴ Vabariigi Valitsuse 22.01.2015 määrus nr 10.

Sanitaarraied on kavandatud Haanja looduslal ja linnualal. Alade kaitse-eesmärgid on loetletud Vabariigi Valitsuse 05.08.2004 korraldus nr 615 „Euroopa Komisjonile esitatav Natura 2000 võrgustiku alade nimekirj“.

Eelhinnangu tulemusel selgub, kas tegevusega võib kaasneda eraldi või koos muude tegevustega eeldatavalt oluline ebasoodne mõju Natura 2000 võrgustiku ala kaitse-eesmärgile. Käesoleval juhul ei ole tegevus otseselt vajalik Haanja looduspargi ega Haanja linnu- ja loodusala kaitse-eesmärkide saavutamiseks.

Loodusdirektiivi artikkel 6 lõigel kohustab liikmesriike kehtestama erikaitsealade suhtes meetmed, mis vastavad aladel esinevate metsaelupaikade ökoloogilistele vajadustele. Sama direktiivi artikkel 6 lõige 2 kohustab vältima elupaikade halvenemist ja oluliste liikide häirimist. Euroopa Komisjoni Natura 2000 alade kaitsekorralduse juhendi⁵ järgi tuleb elupaikade halvenemisena käsitleda olukorda, kui väheneb elupaigatüübi pindala sellel alal või kui halvenevad elupaiga kaitsestaatus pikaajaliseks säilimiseks vajalikud funktsioonid ja struktuur võrreldes nende esialgse (Natura võrgustiku liitumise hetke) või taastatud seisundiga. LKS § 69 kohaselt korraldatakse Natura 2000 alade kaitset siseriiklike kaitstavate loodusobjektide kaudu, ehk eespoolviidatud erinõuded tuleb tagada, rakendades nende alade kaitsekorda. Seal hulgas tuleb neid arvesse võtta metsateatiste menetlemisel.

Metsaelupaikade seisund ei ole loodusdirektiivi rakendamise aruande⁶ järgi valdavas osas soodne. See viitab sellele, et metsaelupaikade pindala ja või seisund on võrreldes esialgse seisundiga vähenenud. Seega vältimaks elupaikade seisundi jätkuvat halvenemist, tuleb tagada, et ühegi hetkel teadaoleva elupaiga pindala ja seisund selleks moodustatud erikaitsealadel ei väheneks.

3.3.1.2. Kavandatava tegevuse mõju prognoosimine Natura 2000 alale

Kavandavatel sanitaarraietel on raiemahud väikesed, raiutakse vaid ohtlikud surnud jalalkuivanud puud, ning radade poole ohtlikult kaldu olevad puud, mis paiknevad Haanja puhke- ja spordikeskuse olemasolevate suusa- ja terviseradade ääres. Raiutakse vaid puud, mis võivad olla ohtlikud terviseradade kasutajatele. Raiesse minevad puud on ette märgitud. Ohtlike puude raiumisega vana metsa osakaal piirkonnas ei lange, ei toimu piiranguvööndi metsade vanuselise struktuuri nihkumist nooremate metsade suunas, metsamaastik ei killustu ning maastikuilme oluliselt ei muutu, seega ei ole kavandavatel raietel olulist mõju Haanja loodus- ja linnuala kaitse-eesmärkidel.

Kavandatavad sanitaarraied kattuvad osaliselt III kategooria kaitsealuse linnuliigi laanepüü piiritletud elupaigaga, elupaiga pindala on 192 ha. Laanepüü asustab mitmesuguseid metsakasvukohatüüpe, samuti eri koosseisu ja vanusega puistuid. Sigimisperioodil valitakse kodupiirkond eelistatult viljakamates niisketel muldadel kasvavates vanemates segametsades, kus järelkasvus või alusmetsas on noori kuuski ning alustaimestik on madal ja liigirikas. Laanepüü kaitse tegevuskava eelnõu kohaselt on laanepüü asurkonnale suurimaks ohuks sobivate elupaikade kadumine lageraiete käigus ja elupaikade killustumine. Lisaks sobivate elupaigalaikade vähenemisele kaob ka nende sidusus, mis võimaldaks isendite liikumist ja vaba ristumist. Sobivateks elupaikadeks on liigile eeskätt suurtes metsamassiivides olevad vanemad ja suure tihedusega eririndelised metsad. Ohuteguriks on puistu liigne hõrenemine, mis tõstab

⁵Natura 2000 alade kaitsekorraldus. Elupaikade direktiivi 92/43/EMÜ artikli 6 sätted (2019/C 33/01)lk 21-22.)
[https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:52019XC0125\(07\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:52019XC0125(07)&from=EN)

⁶ Loodusdirektiivi rakendamise aruanne. Allikas:

http://cdr.eionet.europa.eu/Converters/run_conversion?file=ee/eu/art17/envxtxasa/EE_habitats_reports-20190725-083848.xml&conv=589&source=remote

kisklussurvet. Üksikute, murdunud, kuivanud ja raja peale kaldus olevate ohtlike puude raie raja ääres ei mõjuta oluliselt laanepüü elupaiga soodsat seisundit, kuna ei teki elupaiga killustatumist ning raie on mõjutatud väike osa elupaiga pindalast.

Raied pesitsusperioodil häirivad laanepüü pesitsemist ja peletavad linde sobivatest elupaikadest vähem sobivatesse. Laanepüü pesitsusaegset häirimist ning pesade ja munade hävimist on võimalik vältida kui raietööd tehakse väljaspool laanepüü pesitsusperioodi, mis kestab 1. aprillist kuni 30. juunini. Raie (sh metsamaterjali kokkuvedu) tegemisel tuleb arvestada looduskaitseeaduse § 55-ga, mille kohaselt kaitsealuse loomaliigi isendi püüdmine ja tahtlik häirimine paljunemise, poegade kasvatamise, talvitumise ning rände ajal on keelatud. Kavandatud tegevused ei kahjusta oluliselt laanepüü elupaiga soodsat seisundit ja ei ole vastuolus Haanja linnuala kaitse-eesmärkidega.

Kavandatud raieala kvartali QB291 eraldisel 1 jääb osaliselt III kategooria kaitsealuse linnuliigi värbkaku piiritletud elupaika, elupaiga pindala on 19,86 ha. Raied pesitsusperioodil häirivad värbkaku pesitsemist ja peletavad linde sobivatest elupaikadest vähem sobivatesse. Värbkaku pesitsusaegset häirimist ning pesade ja munade hävimist on võimalik vältida kui raietööd tehakse väljaspool värbkaku pesitsusperioodi, mis kestab 1. märtsist kuni 30. juunini. Väljaspool värbkaku pesitsusperioodi ettemärgitud mõne jalalkuivanud surnud puu raie ei mõjuta oluliselt värbkaku elupaiga soodsat seisundit ja ei ole vastuolus Haanja linnuala kaitse-eesmärkidega.

Kavandatud sanitaarraied kattuvad osaliselt Haanja looduala kaitse-eesmärgiks olevate loodusdirektiivi metsaelupaigatüüpidega vanad loodusmetsad (9010*) ja rohunditerikkad kuusikud (9050). Terviseradade ääres üksikute ohtlike puude raie ei mõjuta oluliselt antud metsaelupaigatüüpide seisundit ega mõjuta ebasoodsalt Haanja loodusala kaitse-eesmärke.

Eraldised asuvad kasvukohatüüpides, kus raietööd külmunud või kuivalt pinnaselt on võimalikud teostada ilma suuremate pinnasekahjustusteta. Metsa kokkuveoteede, laoplatsti, raielankide raidmetest puhastamise viisid ja kord on kehtestatud keskkonnaministri 27.12.2006 määrusega nr 88 „Metsa majandamise eeskiri“.

Kuna kavandatud raiealadel ja raiealade mõjualades ei asu lisaks eelpool käsitletule muid Haanja linnu- ja loodusala kaitse-eesmärkideks olevaid loodusdirektiivi elupaigatüüpe ega liikide elupaiku, siis kavandatud raietegevus Haanja linnu- ja loodusala kaitse-eesmärke ei kahjusta. Kavandatud raied ei mõjuta oluliselt Haanja linnuala ja Haanja loodusala kaitse-eesmärke ega nimetatud alade terviklikkust.

3.3.1.3 Mõju kaitstavale loodusobjektile

Raied on kavandatud kvartali QB273 eraldistel 5 ja 7, kvartali QB281 eraldistel 19 ja 21, kvartali QB282 eraldistel 9 ja 10 ning kvartali QB291 eraldisel 5, mis jäävad täielikult Haanja looduspargi Tavaala piiranguvööndisse ning kvartali QB291 eraldistel 1 ja 4 kavandatud raiealad asuvad osaliselt Haanja looduspargi Tavaala piiranguvööndis ja asuvad osaliselt Haanja looduspargi Tuhkrijärve sihtkaitsevööndis. Mõju looduspargi kaitse eesmärkidele, mis kattuvad Haanja linnu- ja loodusala kaitse eesmärkidega, on käsitletud p 3.3.1.2.

Kavandatud raieala kvartali QB291 eraldisel 1 jääb osaliselt II kategooria kaitsealuse linnuliigi laaneräni piiritletud elupaika, elupaiga pindala on 24,28 ha. Raied pesitsusperioodil häirivad laanerähni pesitsemist ja peletavad linde sobivatest elupaikadest vähem sobivatesse. Laanerähni pesitsusaegset häirimist ning pesade ja munade hävimist on võimalik vältida kui raietööd tehakse väljaspool laanerähni pesitsusperioodi, mis kestab 1. aprillist kuni 30. juunini. Väljaspool laanerähni pesitsusperioodi ettemärgitud mõne jalalkuivanud surnud puu raie ei

mõjuta oluliselt laanerähni elupaiga soodsat seisundit ja ei ole vastuolus Haanja looduspargi kaitse-eesmärkidega.

Kavandatud raiealadel ja nende mõjualades ei ole muid Haanja looduspargi kaitse-eesmärgiks olevaid väärtusi ja kavandatud raied ei mõjuta ebasoodsalt Haanja looduspargi kaitse-eesmärke.

Kavandatavad sanitaarraied, mille käigus raiutakse ainult ettemärgitud ohtlikud puud, kattuvad mitmete vääriselupaikadega (VEPE01728, VEP209902, VEP209906, VEPE01732, VEP209905). Terviseradade ääres üksikute ohtlike puude raie ei mõjuta oluliselt antud vääriselupaikade seisundit.

Eraldistel, kus ohtlike ettemärgitud puid raiutakse, kattuvad või jäävad kavandatud sanitaarraie mõjualasse mitmed III kategooria kaitsealuste taimeliikide elupaigad (tähk-rapuntsel, sulgjas õhik, harilik ungrukold, roomav öövilge ja Helli ebatähtlehik). Ettemärgitud rajaäärsete ohtlike puude raie ei kahjusta eelnimetatud kaitsealuste taimede kasvukohtade seisundit.

3.3.2. Kavandatava tegevuse koosmõju muude asjakohaste toimuvate või mõjualas planeeritavate tegevustega

Raied on kooskõlas üldplaneeringuga, poollooduslike koosluste tegevuskavaga, kaitsekorralduskavaga ja Haanja looduspargi kaitse-eeskirjaga, looduskaitse- ja metsaseadusega, seega olulist mõju ei ole.

3.3.3. Ebasoodsa mõju tõhusa ennetamise, vältimise, vähendamise ja leevendamise võimalused

Antud raiete puhul on asjakohased alljärgnevad üldreeglid:

Suuremate pinnasekahjustusteta on võimalik raietöid (sh. puidu kokkuvedu) teha külmunud või kuivalt pinnaselt.

Looduskaitseaduse § 55-st tulenevalt on raiete tegemisel tingimuseks ajaline piirang teostada tööd väljaspool lindude pesitsusaega.

Metsaseaduse § 28 lõike 7 punkti 3 kohaselt tehakse sanitaarraiet metsa sanitaarse seisundi parandamiseks ja ohuallikat mittekujutavate surevate või surnud puude puidu kasutamise võimaldamiseks, kui see ei ohusta elustiku mitmekesisust.

Töökohas peab olema varustus reostuse eemaldamiseks.

3.4. Eelhindangu järeldus

Kavandatud sanitaarraietel ei ole olulist mõju välisõhu kvaliteedile, maavaradele (maardlad), pinnasele, põhja- ja pinnaveele, kaitstavatele loodusobjektidele ega kultuuripärandile ning tegevus ei kahjusta inimeste tervist, heaolu ega vara. Mõjud Natura 2000 võrgustiku aladele on välistatud, rakendades projekti osana looduskaitseaduse § 55 lg-st 6 tulenevaid tööde tegemisel kohustuseks võetud meetmeid. Keskkonnamõju hindamise algatamine ei ole vajalik, sest:

1. On välistatud, et tegevus avaldab ebasoodsat mõju Haanja loodus- ja linnualade, mis kuuluvad Natura 2000 alade võrgustikku, kaitse-eesmärkidele ja alade terviklikkusele.

2. Kavandatavate tegevustega ei kaasne olulist negatiivset keskkonnamõju veele ega välisõhule, samuti ei ületata piirmäärasid müra ja õhu saastatuse osas, vibratsioon eeldatavalt puudub. Tegevustega ei kaasne koosmõju teiste tegevustega.

3. Kavandatavate tegevustega ei kaasne mõju inimeste tervisele, heaolule ja varale, samuti avariolukordi või suurõnnetusi.

4. Tööde tegemisel keskkonnakaitsenõuetele vastavalt on avariolukordade esinemine vähetõenäoline.

4. ÄRAKUULAMINE

Asjaomased asutused on loetletud KeHJS §-s 2³. Eelhindamise otsus avaldatakse Ametlikes Teadaannetes.

Eelhinnangu koostaja:

Margit Avikson

metsahoiu vanemspetsialist

metsaosakond